

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗПОДІЛУ ТРАНСПОРТНО-ЗАГОТІВЕЛЬНИХ ВИТРАТ

Важливу роль в забезпеченні нормального протікання виробничого циклу відіграє налагодження раціональної системи постачання виробничих запасів.

У процесі надходження виробничих запасів підприємство може понести витрати, пов'язані з їхньою заготівлею. Чинна методика обліку запасів передбачає включення транспортно-заготівельних (ТЗВ) та інших витрат до первісної вартості запасів із використанням способів, наведених на рис. 1.

Рис. 1 Способи включення ТЗВ до первісної вартості виробничих запасів

Метод прямого розподілу застосовують, якщо під час надходження матеріальних цінностей відразу можна визначити витрати на їх транспортування і заготівлю.

Наприклад одним транспортним засобом було доставлено основні

матеріали, а саме:

- Матеріал 1 - на суму 57600 грн. (у тому числі ПДВ 9600 грн.)
- Матеріал 2 на суму 10933,56 грн. (у тому числі ПДВ 1822,26 грн.)
- Матеріал 3 на суму 7090 грн. (у тому числі ПДВ 1181,67 грн.)

Транспортно-заготівельні витрати на доставку матеріалів становили 3136 грн. (у тому числі ПДВ 522,67 грн.)

Відповідно до даного методу суму цих витрат слід розподілити пропорційно вартості основних матеріалів, а саме:

- вартість матеріалу 1 збільшиться на 1990,48 грн. $((2613,33 / (48000 + 9111,3 + 5908,72)) * 48000)$ і буде становити 49990,48 грн.;
- вартість матеріалу 2 збільшиться на 377,83 грн. $((2613,33 / (48000 + 9111,3 + 5908,72)) * 9111,3)$ і буде становити 9489,13 грн.;
- вартість матеріалу 3 збільшиться на 236,02 грн. $((2613,33 / (48000 + 9111,3 + 5908,72)) * 5908,72)$ і буде становити 6153,74 грн.

Другий метод слід використовувати підприємствам, транспортно-заготівельних витрати яких у собівартості запасів займають значну питому вагу і віднести їх відразу на собівартість сировини важко або взагалі неможливо. Тому такі транспортно-заготівельні витрати доцільно обліковувати на окремому субрахунку рахунків обліку матеріальних цінностей.

Для розподілу транспортно-заготівельних витрат можна скористатися одним із способів - або розрахувавши середній відсоток транспортно-заготівельних витрат, або відразу визначивши суму транспортно-заготівельних витрат, що підлягають списанню у поточному місяці.

Першим способом сума транспортно-заготівельних витрат, що відноситься до матеріальних цінностей, які відпущені на виробничі чи інші потреби, визначається множенням середнього відсотка транспортно-заготівельних витрат на вартість використаних матеріальних цінностей за формулою 1.

$$ТЗВв = \frac{ВМв * С\%}{100}, \quad (1)$$

де, ТЗВв - транспортно-заготівельні витрати, що відносяться на собівартість використаних у поточному місяці матеріальних цінностей, грн.;

ВМв - вартість використаних у поточному місяці матеріальних цінностей, грн.;

С% - середній відсоток транспортно-заготівельних витрат, %.

У цьому випадку середній відсоток транспортно-заготівельних витрат визначається діленням суми залишків транспортно-заготівельних витрат на початок звітнього місяця і суми транспортно-заготівельних витрат за звітний

місяць на суму залишку матеріальних цінностей на початок місяця і суми матеріальних цінностей, що надійшли за звітний місяць, формула (2).

$$C\% = \frac{TЗВп + TЗВн}{ВМв + ВМк} * 100, \quad (2)$$

де, ТЗВп - залишок транспортно-заготівельних витрат на початок місяця, грн.;

ТЗВн - транспортно-заготівельні витрати, що здійснені у поточному місяці, грн.;

ВМк - залишок матеріальних цінностей на кінець місяця, грн.

Підводячи підсумки відмітимо, що у випадку зростання питомої ваги транспортно–заготівельних витрат у вартості виробничих запасів то підприємству доцільно буде застосовувати саме метод розподілу, а не метод прямого включення.

Список використаної літератури

1. Ларіков В. Ю. Деякі аспекти організації обліку транспортних витрат на перевезення вантажів. *Галицький економічний вісник*. 2009. № 2. С. 163–168.
2. Лень В. С., Гливенко В. В. Облік транспортно-заготівельних затрат підприємств роздрібної торгівлі. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 1(2). С. 146-150.

ГРУПА О П Д ма-11

Alhaji Saidu Turay

THEORY OF ACCOUNTING: A HISTORICAL PERSPECTIVE AND CURRENT STATUS OF DEVELOPMENT

Accounting information has social consequences such as how much income tax is paid, evaluating management performance, dividend payments, security prices, credit standing and cost of capital among others.

Accounting theory can be defined as the ‘basic assumptions, definition, principles and concepts that underlie accounting practices and the reporting of accounting and financial information. Accounting theory is dynamic not static, it is never a final and finished product, it is concerned with improving financial accounting and reporting’. According to Hendriksen, accounting theory is defined as logical reasoning in the form of a set of broad principles that provide a general frame of reference by which accounting practice can be evaluated, and guide the development of new practices and procedures [6].